

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W LUBLINIE**

z dnia.....2025 r.

w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Zabytów”

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 poz. 884) zarządza się, co następuje:

- § 1.** 1. Uznaje się za rezerwat przyrody pod nazwą „Zabytów”, zwany dalej „rezerwatem”, obszar o powierzchni 79,22 ha, położony w województwie lubelskim, w powiecie zamojskim, w gminie Skierbieszów.
2. Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci współrzędnych punktów jej załamania są określone załączniku nr 1 do zarządzenia.
3. Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia.
- § 2.** Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum betuli*, ze znacznym udziałem buka pospolitego *Fagus sylvatica*, osiagającego na tym terenie północno-wschodnią granicę swego zasięgu.
- § 3.** Określa się następujący rodzaj, typ i podtyp rezerwatu:
- 1) rodzaj rezerwatu - Leśny (L);
 - 2) typ i podtyp rezerwatu ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
 - a) typ – Fitocenotyczny (Pf),
 - b) podtyp – zbiorowisk leśnych (zl);
 - 3) typ i podtyp rezerwatu ze względu na główny typ ekosystemu:
 - a) typ – Leśny i borowy (EL),
 - b) podtyp – lasów wyżynnych (lwż).
- § 4.** Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.
- § 5.** Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia2025 r.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody obszarów następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem.

Rezerwat przyrody „Zabytów” położony jest w województwie lubelskim, w powiecie zamojskim, na terenie gminy Skierbieszów.

Fizjograficznie niniejszy rezerwat zlokalizowany jest w granicach mezoregionu Działy Grabowieckie. Wymieniony mezoregion należy do makroregionu Wyżyna Lubelska, który wchodzi w skład podprovincji Wyżyna Lubelsko-Lwowska, prowincji Wyżyny Polskie oraz megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa.

Całość gruntów rezerwatu należy do Skarbu Państwa i jest administrowana przez Nadleśnictwo Krasnystaw, podległe Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie.

Rezerwat tworzą oddziały leśne numer: 94, 95, 96, 97 w leśnictwie Orłów (według Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Krasnystaw na lata 2020-2029).

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków powiatu zamojskiego, rezerwat przyrody „Zabytów” swoim zasięgiem obejmuje w całości działki ewidencyjne o numerach: 956, 965, 966, 967, 968, 969, oraz 999, położone w obrębie ewidencyjnym Zabytów, gmina Skierbieszów.

Celem ochrony rezerwatu „Zabytów” jest zachowanie grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum betuli*, ze znacznym udziałem buka pospolitego *Fagus sylvatica*, osiagającego na tym terenie północno- wschodnią granicę swego zasięgu.

Rezerwat położony jest na północ od miejscowości Zabytów, ok. 7 km na północny- zachód od Skierbieszowa. Obejmuje fragment grądu położonego na stromym, eksponowanym na południe i opadającym ku dolinie rzeki Wolicy, zboczu lessowym poprzecinany licznymi wąwozami. Na ciepłym skłonie wykształca się grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum betuli*, ze znacznym udziałem buka pospolitego *Fagus sylvatica*, osiagającego na tym terenie północno-wschodnią granicę swego zasięgu. W drzewostanie oprócz buka, w domieszce występuje grab zwyczajny *Carpinus betulus*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, klon pospolity *Acer platanoides*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, wiąz górski *Ulmus glabra*.

W runie rosną gatunki charakterystyczne dla grądów tj.: turzyca orzęsiona *Carex pilosa*, przytulia wiosenna *Cruciata glabra*, trzmielina brodawkowata *Euonymus verrucosus*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, marzanka wonna *Galium odoratum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, gajowiec żółty *Galeobdolon lutea*, żankiel zwyczajny *Sanicula europaea*, przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis* oraz żywiec bulwkowaty *Dentaria glandulosa*, kokorycz pusta *Corydalis cava* i kopytnik pospolity *Asarum europaea*. Z rzadkich gatunków występują tu gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, podkolan zielonkawy *Platanthera chlorantha*, listera jajowata *Listera opata* i żłobik koralowy *Corallorhiza trifida*. Ze względu na dominację w drzewostanie buka i obecność w runie gatunków typowych dla buczyn wykształcający się tu grąd określany jest mianem buczyny zamojskiej.

Projekt

Obszar rezerwatu jest cenny ze względu na obecność okazałych, ponad 100 letnich buków, występujących tu na granicy swego zasięgu oraz fragmentu dobrze wykształconego i zachowanego grądu-buczyny zamojskiej. Występują tu rzadki na Lubelszczyźnie storczyk - żłobik koralowy

Z uwagi na wyżej wymienione warunki siedliskowe terenu oraz bogactwo gatunków roślin obiekt w pełni spełnia definicję rezerwatu przyrody podaną w art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody tj. obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

W niniejszym akcie prawnym, wykorzystując dane systemu informacji przestrzennej, wprowadzono załączniki w postaci mapy rezerwatu oraz wykaz współrzędnych punktów załamania granic sporządzonych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 342, ze zm.).

Nadzór nad przedmiotowym rezerwatem będzie sprawował Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Projekt niniejszego aktu prawa miejscowego, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 428), został uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego, pismem z dnia 2025 roku, znak:

.....